

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ Տ. ՏԵՂԱԿՈՒԼԻ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԻՐԱՆԻ ՄԱՅՐԱՔԱՆԴԱՔՈՒՄ

Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Տ. Տեղակալի պատվիրակութիւնը ժամանել է Իրանի մայրաքաղաք Թեհրան և հանդիպում ունեցել Թեհրանի հայ համայնքի հետ:

Պատվիրակութիւնը ցույց է տրվել սրտազին ընդունելութիւն:

Թեհրանում հրատարակվող «Ալիք» թերթը նկարագրում է այդ հանդիպումը:

«Ժամանակից առաջ», գրում է թերթը, «խուռնեքամ մի բաղմունքովն լցրել էր Թեհրանի հայ Ակումբի սրահն ու ներբանցքը»:

«Բանախօսութիւնը բաց արեց Համայնական խորհրդի նախագահը՝ որ Թեհրանի հայութեան կողմից բարի դալուստի իր խօսքն առաց յարգելի պատուիրակին: Նրան հետեց Թեհրանի եկեղեցական վարչութեան նախագահը:

«Որոտընդոսս ծափերի տակ խօսք առաւ յարգելի նուիրակը աւելի քան մէկ ժամ տեւող իր բանախօսութեամբ, տեց անհրաժեշտ տեղեկութիւններն ու լուսաբանութիւններն այն բոլոր խնդիրների մասին, որոնք կապված են իր առաքելութեան հետ:

«Հաղորդեց Ս. Էջմիածնի և հայրենիքի ջերմ ողջոյնները տարազիր հայութեան, յոյս յայտնեց, որ իր շրջապայութեան ընթացքին, Պարսկաստան, Իրաք, Սիւրեա, Լիբանան և Եգիպտոս, պիտի կարողանայ աւելի ևս սերտացնել կապը Մայր Աթոռի և Սփիւռքի մէջ, միաժամանակ տանել այն նախապատրաստական աշխատանքը, որ կարելու է կաթողիկոսական առաջիկայ ընտրութիւնների համար: Պի-

տի աշխատի մօտից ծանօթանալ թեմերի ներկայ վիճակին և ուսումնասիրել նրանց բոլոր կարիքներն ու պակասութիւններն:

«Այնուհետև ծանրացաւ հայոց եկեղեցու պատմական դերի վրայ հայ իրականութեան մէջ ընդհանրապէս և ժողովրդի ազգային դիմադրի պահպանման դրոժում, մասնաւորապէս շեշտեց մշակոյթային կրթական այն խոշոր աշխատանքը որ ամենածանր պայմաններում կատարել է նա փրկելով հայ ժողովրդին ուժացումից ու տուել մէկը միւսից խոշոր ու պայծառ դէմքեր—Մեսրոպ Մաշտոց, որի անւան հետ կապւած հայ բովանդակ դրականութեան սկզբնաւորումը, պատմահայր Մովսէս խորենացի, ապա է դարու նշանաւոր գիտնական մաթեմատիկոս Անանիա Շիրակացի և այլք, որոնցով ոչ միայն մենք ենք հպարտանում յաջա յառաջաւոր մարդկութեան, այլև հարեւան ժողովուրդները:

«Հայ եկեղեցին միշտ էլ խուսափել է քաղաքականութիւնից, երբ այդ հնարաւոր է եղել: Նա քաղաքականութեամբ զբաղւել է ակամայ, պաշտպանելու համար իր ժողովրդի շահը, նրա մշակոյթը, ազգային աւանդութիւններն ու սրբութիւնները ոչ միայն իր գրչով, այլև կենդանի խօսքով, դրոժով, տալով Ղեւոնդ երէցի պէս փայլուն դէմքեր:

«Մինչև և հայ պետականութեան ծնունդը եկեղեցին իր ուսերի վրայ էր տանում այն բոլոր հոգսերը, որ կապւած էին հայ ժողովրդի կրօնական, մշակութային, կրթական ու քաղաքական խնդիրների հետ: Ու Հայաստանի կառավարութիւնը նրան ազատեց այդ հոգսերից, բաժանեց եկեղե-

յին պետութիւնից, իր ձեռքն առնելով մի-
աժամանակ մշակութային, կրթական ամ-
բողջ գործը Հայաստանում:

«Արտասահմանում դա համարւեց հա-
լածանք հայոց եկեղեցու դէմ, երկրի ներ-
սում ևս դռնեցին մարդիկ, հոգեւոր թէ
աշխարհական, որոնք այս բոլորը բացա-
տրեցին պետութեան անբարեացակամու-
թեամբ հանդէպ եկեղեցու և մինչեւ իսկ
փորձեցին դրդեւել ժողովուրդը:

«Սակայն դա ճիշտ չէր, ոչ էլ եկեղե-
ցին էր դէմ այդ կարգադրութիւններին:
Ընդհակառակը ազատուելով այդ հոգսերից
նա աւելի եռանդով պիտի նւիրէր իր հո-

գեւոր կրօնական գործերին, իր թիմերի
կարիքներին ու պահանջներին:

«Միթէ մեր եկեղեցին կարող էր դէմ
լինել այն խոշոր մշակութային ու շինարա-
րական աշխատանքներին, որ տարւում էին
մեր երկրում, տարրական և միջնակարգ
դպրոցների տարածուն ցանցին գիւղերում
թէ քաղաքներում, դիտական, մշակութա-
յին, բարձր հաստատութիւններին, ամեն
կարգի դիտական ինստիտուտներին, պետ-
համալսարանին իր 2000 ուսանողներով
ու բազմաթիւ պրոֆեսորներով, հայկա-
կան ակադեմիային և այն խոշոր աշխա-
տանքներին առհասարակ որ բեղմնաւորում
ու ծաղկում են Հայաստանում»: («Ալիք»,
թիւ 98, 1944):